

УДК 342.9:349.6

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.3.56>

ПЕТЧЕНКО І. В.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА КООРДИНАЦІЙНІ
ПОВНОВАЖЕННЯ МВС УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ****ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS AND COORDINATION POWERS
OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE
IN THE FIELD OF AVIATION SECURITY**

Статтю присвячено комплексному теоретико-правовому та прикладному дослідженню адміністративно-правового статусу та координаційних повноважень МВС України у сфері забезпечення авіаційної безпеки. У роботі здійснено ґрунтовний доктринальний аналіз поняття «адміністративно-правовий статус суб'єкта публічного адміністрування» та запропоновано авторське бачення його галузевої модифікації крізь призму компетенційного підходу. Сформульовано автентичне дефініювання адміністративно-правового статусу МВС України у досліджуваній сфері як системно впорядкованої сукупності повноважень, компетенцій, організаційно-координаційних функцій, форм і методів управлінської діяльності. Виокремлено та деталізовано ключові специфічні ознаки правового становища міністерства, серед яких: інституційний характер, компетенційні межі, публічно-владний характер адміністрування, організаційна структурованість, функціональна спрямованість та інтегрованість у систему міжвідомчої координації. Особливу увагу в межах статті закріплено на критичному аналізі нормативно-правового забезпечення координаційних зв'язків. Виявлено системні дефекти та прогалини в правовому статусі Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки цивільної авіації та локальних аеропортових комітетів, що виявляються в їх суто дорадчому характері та фрагментарності регулювання. Доведено, що в умовах правового режиму воєнного стану така модель управління демонструє недостатню ефективність, оскільки позбавлена імперативності та належного рівня централізації кризового управління. На основі узагальнення правозастосовної практики та положень адміністративного законодавства розроблено конкретні пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» та Постанови Кабінету Міністрів України № 594. Обґрунтовано доцільність наділення Міжвідомчої комісії владно-розпорядчими повноваженнями у кризовий період та впровадження спільного підзаконного регулювання Мінрозвитку та МВС України шляхом затвердження Типового положення про аеропортовий комітет з авіаційної безпеки.

Ключові слова: авіаційна безпека, Міністерство внутрішніх справ України, адміністративно-правовий статус, публічне адміністрування, компетенційний підхід, міжвідомча координація, воєнний стан, Міжвідомча комісія з авіаційної безпеки.

The article is devoted to a comprehensive theoretical, legal, and applied study of the administrative and legal status and coordination powers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of ensuring aviation security. The paper carries out a thorough doctrinal analysis of the concept of "administrative and legal status of a subject of public administration" and proposes the author's vision of its sectoral modification through the prism of the competence-based approach. An authentic definition of the administrative and legal status of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the researched field is

formulated as a systematically organized set of powers, competence, organizational and coordinating functions, forms, and methods of management activity. The key specific features of the ministry's legal standing are isolated and detailed, including: institutional nature, competence limits, public-authoritative nature of administration, organizational structuredness, functional orientation, and integration into the system of inter-agency coordination. Particular attention within the framework of the article is focused on a critical analysis of the regulatory and legal framework of coordination ties. Systemic defects and gaps in the legal status of the Inter-agency Commission on Aviation Security of Civil Aviation and local airport committees have been identified, which manifest themselves in their purely advisory nature and fragmentation of regulation. It is proved that under the conditions of the legal regime of martial law, such a management model demonstrates insufficient efficiency, as it is deprived of imperativeness and a proper level of centralization of crisis management. Based on the generalization of law enforcement practice and the provisions of administrative legislation, concrete proposals have been developed to amend the Law of Ukraine "On the State Program of Aviation Security of Civil Aviation" and the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 594. The expediency of granting the Inter-agency Commission authoritative and administrative powers in a crisis period and implementing joint sub-legislative regulation of the Ministry of Development of Communities and Territories and the Ministry of Internal Affairs of Ukraine by approving the Model Regulation on the Airport Aviation Security Committee is substantiated.

Key words: *aviation security, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, administrative and legal status, public administration, competence approach, inter-agency coordination, martial law, Inter-agency Commission on Aviation Security.*

Постановка проблеми. Забезпечення стабільного безпекового середовища постає одним із ключових пріоритетів державної політики, а також одним із центральних об'єктів наукового осмислення в межах науки адміністративного права. Це зумовлено тим, що саме безпековий вимір визначає спроможність держави гарантувати реалізацію базових прав і свобод людини, підтримувати публічний порядок та забезпечувати стійкість публічних інституцій. На цьому неодноразово акцентується увага і на рівні вищого політичного керівництва держави, зокрема Президент України В. Зеленський наголошує на тому, що формування стабільного безпекового середовища, заснованого на принципах суверенітету та територіальної цілісності, є визначальною передумовою ефективної реалізації міжнародних ініціатив та інтеграційних процесів [1].

При цьому, одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері формування належного безпекового середовища є забезпечення захисту цивільної авіації, об'єктів авіаційної інфраструктури, технічних систем і засобів, що використовуються у процесі організації та здійснення повітряних перевезень, а також впровадження сучасних інноваційних рішень у сфері авіаційної безпеки. Вищення зазначених завдань безпосередньо пов'язане з необхідністю формування цілісного та ефективного державного механізму забезпечення авіаційної безпеки, який охоплює систему суб'єктів публічного адміністрування, належне нормативно-правове регулювання їх діяльності, а також організаційно-координаційні інструменти взаємодії між ними.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У контексті дослідження загальних засад безпекового адміністрування, правового регулювання авіаційної діяльності та протидії кризовим явищам у сфері цивільної авіації вагоме значення мають наукові праці таких дослідників, як: Г. О. Балака, О. А. Бухтіяров, І. Г. Бухтіярова, О. А. Гусар, М. К. Золотарьова, О. В. Клепікова, І. С. Нуруллаєв, О. Г. Стрельченко, В. В. Терещук та А. В. Філіппов. Питання загальної структури правового статусу органів виконавчої влади, співвідношення його інституційного та персоналізованого рівнів, а також специфіка застосування компетенційного підходу в публічному управлінні детально висвітлені у наукових розвідках таких вчених, як: М. М. Алексійчук, С. Ю. Обрусна, І. В. Іванова, Ю. В. Панімаш, К. М. Пасинчук та Т. О. Мацелик. Окремим важливим складником для формування цілісного уявлення про специфіку реалізації безпекових функцій держави та управління підрозділами сектору безпеки і оборони в екстремальних умовах сьогодення стали праці С. Ганаби та О. Кондратюка, присвячені трансформації системи оперативного командування (координування) в умовах правового режиму воєнного стану.

Незважаючи на наявність значного масиву фундаментальних наукових розвідок у галузі адміністративного права та національної безпеки, проблематика чіткого визначення

адміністративно-правового статусу та координаційних повноважень МВС України у сфері забезпечення авіаційної безпеки не знайшла належного висвітлення у науковій літературі з адміністративного права.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне доктринальне з'ясування адміністративно-правової природи авіаційної безпеки як специфічного об'єкта публічного адміністрування, визначення структурних елементів правового статусу Міністерства внутрішніх справ України та його місця в системі суб'єктів забезпечення безпекового середовища у вказаній сфері, а також виявлення нормативних прогалин і дефектів у механізмах міжвідомчої координації сил сектору безпеки і оборони задля обґрунтування конкретних пропозицій щодо вдосконалення адміністративного законодавства в умовах правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Передусім варто підкреслити, що в сучасній науковій літературі відсутній єдиний підхід до визначення поняття адміністративно-правового статусу суб'єкта публічного адміністрування.

Термін «status» має латинське походження та традиційно використовується для позначення правового становища осіб, державних і громадських інституцій, а також міжнародних організацій [2, с. 1387]. У юридичній довідковій літературі категорія правового статусу трактується як одна з базових у правовій науці, співвідносна за значенням із такими фундаментальними поняттями, як демократія, свобода, законність і правопорядок. У цьому розумінні, правовий статус визначається як сукупність елементів правового положення суб'єктів публічної адміністрації, закріплених і врегульованих нормами права, причому ефективність діяльності таких суб'єктів безпосередньо залежить від повноти та якості відповідного нормативного регулювання [3, с. 413]. Разом із тим, наведене визначення має значну наукову цінність не лише з огляду на підкреслення пріоритету норм права у формуванні адміністративно-правового статусу, але й у контексті акцентування уваги на необхідності виокремлення його структурних складників, зміст і обсяг яких залишаються предметом наукової дискусії в адміністративно-правовій доктрині.

Аналізуючи змістове наповнення дефініції «правовий статус», М. М. Алексійчук підкреслює її універсальний характер і робить висновок про те, що вона є більш широкою категорією, здатною охоплювати, зокрема, й адміністративно-правовий статус [4, с. 8]. Водночас, на наш погляд, окреслена позиція не є беззаперечною, оскільки обсяг і зміст будь-якої правової категорії доцільно визначати через систему специфічних ознак, притаманних її окремим різновидам. У цьому зв'язку, адміністративно-правовий статус слід розглядати не як складову правового статусу в суто формальному розумінні, а як його галузеву модифікацію, що характеризується власними змістовними параметрами та функціональним призначенням у межах публічно-управлінських відносин.

Аналіз сучасних наукових підходів до визначення адміністративно-правового статусу свідчить не лише про їх різноманітність, а й про наявність певних концептуальних розбіжностей, що зумовлює необхідність їх критичного осмислення. Так, у колективній науковій праці О. Г. Стрельченка, І. Г. Бухтіярової та О. А. Бухтіярова адміністративно-правовий статус розглядається як системна характеристика суб'єкта публічного адміністрування, що визначає його місце у механізмі реалізації публічної влади [5, с. 25]. Поряд із безсумнівною цінністю зазначеного висновку для науки адміністративного права, в контексті підкреслення системності адміністративно-правового статусу суб'єкта публічного адміністрування як правової категорії, варто констатувати певну абстрактність запропонованої вищевказаними науковцями термінологічної конструкції, оскільки вона, на наш погляд, не розкриває внутрішню структуру цього статусу та не конкретизує його елементний склад, що ускладнює його цілісне сприйняття в якості правового терміну.

У цьому контексті, розкриваючи підхід професора С. Ю. Обрусної [6, с. 90], доцільно звернути увагу на той факт, що в науковій літературі поняття «суб'єкт публічного адміністрування», як правило, розкривається через взаємозалежні, але різні за змістовним наповненням статуси. Іншими словами, на сьогодні сформувалося щонайменше два концептуальні підходи до визначення адміністративно-правового статусу суб'єкта публічного адміністрування – через призму органу публічної адміністрації та через призму посадової особи цього органу. Попри їх функціональну взаємопов'язаність, на думку автора цього дослідження, зазначені підходи не є тотожними.

У сучасній адміністративно-правовій доктрині доволі поширеним є підхід, відповідно до якого адміністративно-правовий статус особи розглядається як сукупність елементів, закріплених нормами адміністративного права, серед яких традиційно виокремлюються права, обов'язки, гарантії їх реалізації та юридична відповідальність [7, с. 99; 8, с. 272; 9, с. 116]. З одного боку,

маємо констатувати універсальний характер зазначеної позиції, а з іншого – його безпосередня екстраполяція на характеристику органів публічної адміністрації є передчасною та потребує певного уточнення, з огляду на специфіку правової природи зазначених органів.

Зокрема, при визначенні змісту адміністративно-правового статусу органів публічного адміністрування на перший план виходять не стільки права та обов'язки у їх класичному розумінні, скільки такі категорії як «повноваження» та «компетенція», які відображають інституційний характер діяльності таких суб'єктів. Водночас, співвідношення зазначених понять не є однозначним і викликає дискусію в науковій літературі, оскільки одні автори ототожнюють їх, тоді як інші розглядають компетенцію як більш широку категорію, що включає повноваження як складовий елемент.

Так, аналізуючи структуру адміністративно-правового статусу органів державної влади, М. К. Золотарьова обґрунтовує домінуючу роль компетенції, яка, на її думку, визначає зміст діяльності відповідного органу та доповнюється такими елементами, як відповідальність, завдання, функції, організаційна структура та порядок здійснення повноважень [10, с. 17]. З одного боку, такий широкий зміст компетенції зумовлює її системоутворюючу роль у структурі адміністративно-правового статусу органу, оскільки дозволяє інтегрувати як функціональні, так і організаційні характеристики його діяльності, визначаючи загальні межі та напрями реалізації публічно-владних повноважень.

З іншого боку, це підкреслює принципову відмінність компетенції від повноважень, оскільки якщо компетенція відображає узагальнений обсяг правового впливу органу та окреслює сферу його діяльності, то повноваження виступають конкретизованими юридичними засобами реалізації цієї компетенції, набуваючи вираження у чітко визначених правах і обов'язках, закріплених нормами права.

У свою чергу, Г. О. Балика, досліджуючи правове становище Пенсійного фонду України, також виходить із пріоритетності компетенційного підходу, розглядаючи адміністративно-правовий статус як похідний від обсягу компетенції, що конкретизується через завдання, функції, організацію діяльності, відповідальність та взаємодію з іншими суб'єктами у відповідній сфері публічної політики [11, с. 83].

Зазначене розуміння адміністративно-правового статусу акцентує увагу на визначальній ролі компетенції як базового елемента, через який розкривається зміст діяльності відповідного органу. Водночас, включення до структури адміністративно-правового статусу таких складових, як завдання, функції, організація діяльності та взаємодія, свідчить про розширене трактування цієї категорії, що поєднує як власне правові, так і організаційно-функціональні характеристики. Разом із тим, подібна інтерпретація потребує певного уточнення, оскільки надмірне розширення змісту компетенції може ускладнювати її відмежування від суміжних категорій, зокрема повноважень, та призводити до розмивання меж адміністративно-правового статусу як самостійного правового явища.

Водночас, у науковій літературі простежується й третій підхід, представники якого, необґрунтовано, на нашу думку, не проводять принципового розмежування між адміністративно-правовим статусом органу публічного адміністрування та правовим статусом його посадових осіб.

У подібному ключі здійснюється, наприклад, аналіз адміністративно-правового статусу суб'єктів публічного адміністрування у дисертаційному дослідженні В. В. Терещука, де статус розкривається через правосуб'єктність, компетенцію та відповідальність відповідних суб'єктів без чіткого розмежування інституційного та персоніфікованого рівнів їх реалізації [12, с. 204-205].

Вважаємо обґрунтованою позицію тих учених, які наполягають на необхідності принципового розмежування адміністративно-правового статусу органу публічної адміністрації, з одного боку, та посадової особи – з іншого. Обґрунтовуючи зазначений підхід на прикладі МВС України, доцільно виокремити характерні ознаки адміністративно-правового статусу зазначеного міністерства, що відзначаються специфічними характеристиками у контексті ролі МВС України, як суб'єкта забезпечення авіаційної безпеки.

До таких ознак, передусім, належить інституційний характер, який полягає у тому, що МВС України виступає самостійним суб'єктом публічного права, наділеним організаційною відокремленістю та закріпленням у нормативно-правових актах статусом. Другою ознакою є компетенційна визначеність, що передбачає наявність чітко окресленого обсягу повноважень МВС України як суб'єкта забезпечення авіаційної безпеки, закріплених у законодавстві, через які реалізуються функції держави у відповідній сфері суспільних відносин.

Наприклад, відповідно до підпунктів 27-1, 27-2 пункту 4 Положення про Міністерство внутрішніх справ України [13], МВС України забезпечує функціонування та розвиток єдиної

системи авіаційної безпеки і цивільного захисту в діяльності Національної поліції, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної гвардії України, а також сприяє координації застосування зазначеними суб'єктами спеціальних технічних засобів і пристроїв, призначених для виявлення та припинення порушень порядку використання повітряного простору, зокрема у сфері експлуатації безпілотних повітряних суден.

Важливою ознакою МВС України, яка характеризує адміністративно-правовий статус цього Міністерства, також виступає публічно-владний характер діяльності МВС, що знаходить свій прояв у можливості цього органу державної влади приймати обов'язкові для виконання рішення, застосовувати заходи адміністративного впливу та забезпечувати реалізацію державної політики.

Окремої уваги заслуговує така ознака, як функціональна спрямованість, яка відображає основні напрями діяльності МВС України та визначає його роль у механізмі публічного адміністрування.

Нарешті, адміністративно-правовий статус МВС України характеризується опосередкованим характером юридичної відповідальності, що полягає у тому, що юридична відповідальність за результати діяльності Міністерства реалізується через відповідальність його посадових осіб. Саме ця ознака є однією з ключових підстав для розмежування адміністративно-правового статусу органу та посадової особи, що, у свою чергу, має принципове значення для подальшого визначення місця МВС України у системі суб'єктів забезпечення авіаційної безпеки.

Спираючись на виокремлені ознаки, вважаємо за доцільне з'ясувати ступінь їх нормативної репрезентативності, тобто рівень відображення та закріплення у чинних нормативно-правових актах, що регламентують правовий статус Міністерства внутрішніх справ України.

Отже, інституційний характер як ознака адміністративно-правового статусу МВС України у сфері забезпечення авіаційної безпеки знаходить своє нормативне закріплення у положеннях Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» [14], які формують законодавчі передумови для визначення його місця у системі органів виконавчої влади та окреслення загальних засад його функціонування.

Зазначена норма конкретизується у пункті 1 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 878, відповідно до якого МВС України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та який забезпечує формування і реалізацію державної політики у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, а також у визначених законом інших напрямках державної діяльності [15].

При цьому, конкретизація адміністративно-правового статусу МВС України у сфері забезпечення авіаційної безпеки не обмежується лише визначенням його як центрального органу виконавчої влади, уповноваженого на формування та реалізацію державної політики у безпековій сфері, але й знаходить свій прояв у згаданих вище повноваженнях МВС України, які характеризують зазначений центральний орган виконавчої влади, в якості суб'єкта забезпечення авіаційної безпеки.

Таким чином, інституційна ознака адміністративно-правового статусу МВС України проявляється через його інтегрованість у систему міжвідомчих координаційних механізмів, які функціонують як на центральному, так і на локальному рівнях. Участь представників органів виконавчої влади, що входять до сфери управління МВС, у діяльності відповідних координаційних структур забезпечує реалізацію єдиної державної політики у сфері авіаційної безпеки, а також сприяє узгодженості дій суб'єктів публічного адміністрування у протидії сучасним загрозам авіаційній безпеці.

Водночас, зосередження уваги на локальному рівні реалізації міжвідомчого координаційного механізму дозволяє виявити низку прогалин у адміністративно-правовому регулюванні статусу Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки як консультативного органу, що проявляються у обмеженості її впливу на прийняття обов'язкових до виконання рішень і, відповідно, зниженні ефективності реалізації координаційної функції в практичній діяльності.

Йдеться, насамперед, про те, що відповідно до пункту 30 Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, а також відповідно до пункту 1 Положення про Міжвідомчу комісію з авіаційної безпеки цивільної авіації [16], Комісія визначена виключно як дорадчий орган Кабінету Міністрів України, а отже її рішення не мають нормативно-обов'язкового характеру та підлягають реалізації лише через подальші управлінські акти уповноважених суб'єктів.

У цьому контексті, постає актуальне для умов воєнного стану, в якому перебуває Україна, питання щодо доцільності функціонування безпекового колегіального консультативного утворення, що не наділене владно-розпорядчими повноваженнями. Зазначена проблема набуває особливої гостроти з огляду на необхідність оперативного прийняття управлінських рішень, централізації управління та забезпечення єдності командування у сфері безпеки та оборони.

У науковій літературі цілком справедливо обґрунтовується теза про те, що в умовах воєнного стану ефективність функціонування сектору безпеки і оборони безпосередньо залежить від централізованого характеру управління та чіткої ієрархії прийняття рішень. Зокрема, С. Ганаба та О. Кондратюк обґрунтовано підкреслюють, що одним із ключових принципів діяльності в умовах воєнного стану є саме централізоване командування, яке забезпечує узгодженість дій суб'єктів та оперативність реагування на загрози публічному порядку та безпеці [17, с. 118].

Аналогічна позиція обстоюється і в роботі, присвяченій трансформації системи національної безпеки України, де підкреслюється необхідність перегляду організаційних моделей управління та посилення ролі державних інституцій шляхом централізації державної політики в різних сферах, починаючи від воєнної й закінчуючи інформаційною політикою [18, с. 14].

Таким чином, варто акцентувати увагу на тому, що фрагментація повноважень між різними суб'єктами забезпечення авіаційної безпеки, до числа яких належить і Міжвідомча комісія з авіаційної безпеки, може негативно впливати на ефективність їх взаємодії, що обумовлює необхідність удосконалення системи управління шляхом підвищення рівня централізації та нормативного закріплення чітких механізмів координації в умовах правового режиму воєнного стану.

У цьому контексті, логічним є висновок про те, що функціонування Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки як виключно дорадчого органу не повною мірою відповідає сучасним потребам кризового безпекового управління, оскільки не забезпечує належного рівня імперативності прийнятих управлінських рішень та їх обов'язковості для суб'єктів публічного адміністрування, залучених до складу цієї комісії.

Висновки. Підбиваючи підсумки проведеного дослідження, слід констатувати, що адміністративно-правовий статус Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення авіаційної безпеки є складною, багаторівневою правовою категорією, яка характеризується поєднанням інституційного, компетенційного, функціонального та організаційного елементів. На підставі узагальнення доктринальних підходів та проведеного нормативного аналізу запропоновано авторське визначення, відповідно до якого адміністративно-правовий статус MBC України у сфері забезпечення авіаційної безпеки слід розуміти як системно впорядковану сукупність закріплених нормами адміністративного права повноважень, компетенцій, організаційно-координаційних функцій, форм і методів управлінської діяльності, які визначають місце MBC України у системі суб'єктів забезпечення авіаційної безпеки, його функціональне призначення та характер взаємодії з іншими суб'єктами публічного адміністрування.

Встановлено, що структурними елементами адміністративно-правового статусу MBC України виступають: компетенція як системоутворюючий елемент, що визначає сферу та межі діяльності; повноваження як конкретизовані юридичні засоби реалізації компетенції; організаційно-координаційні функції, спрямовані на забезпечення взаємодії між суб'єктами забезпечення авіаційної безпеки; форми і методи публічного адміністрування у сфері забезпечення авіаційної безпеки.

Критичний аналіз положень Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації та постанови Кабінету Міністрів України № 594/2021 року, якою затверджено Положення про Міжвідомчу комісію з авіаційної безпеки цивільної авіації, дозволив виявити системні недоліки правового статусу зазначеної комісії, зокрема: її виключно дорадчий характер (п. 30 Програми, п. 1 Положення), відсутність імперативності виконання рішень, що приймаються її членами, неврегульованість процедур прийняття зазначених рішень, забезпечення контролю за їх реалізацією тощо. Доведено, що в умовах воєнного стану така модель є недостатньо ефективною, оскільки не забезпечує належного рівня централізації управління та оперативності реагування на загрози авіаційній безпеці.

Аналогічні проблеми встановлено і на локальному рівні функціонування аеропортових комітетів з авіаційної безпеки (пп. 19, 31, 32 Держпрограми), діяльність яких характеризується відсутністю одноманітного правового регулювання на рівні центрального органу виконавчої влади. У зв'язку з цим, обґрунтовано необхідність удосконалення нормативно-правового забезпечення організаційної складової адміністративно-правового статусу MBC України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Україна здатна робити внесок у зміцнення стабільності та безпеки на Європейському континенті – Володимир Зеленський // Житомирська обласна державна адміністрація : офіц. сайт. 19.06.2020. URL: <https://oda.zht.gov.ua/news/ukrayina-zdatna-robyty-vnesok-u-zmitsnennya-stabilnosti-ta-bezpeky-na-yevropejskomu-kontyentivolodymyr-zelenskyj/>.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.
3. Юридична енциклопедія : в 6 т. / за ред. : Ю. С. Шемшученко. Київ: «Укр. енцикл.», 1998. Т. 5 : П–С. 2003. 736 с.
4. Алексійчук М. М. Адміністративно-правовий статус міського, районного органу внутрішніх справ: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. Київ, 2009. 20 с.
5. Бухтіяров О. А. Доктринальна характеристика суб'єктів публічного адміністрування. Правова позиція. 2022. № 2 (35). С. 22-26.
6. Обрусна С. Ю., Іванова І. В., Панімаш Ю. В., Пасинчук К. М. Адміністративно-правовий статус органів публічної адміністрації військово-цивільного характеру як суб'єктів публічного управління. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Том 2 № 78. С. 90-95.
7. Мацелик Т. О. Суб'єкти адміністративного права: монографія. Ірпінь: Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2013. 342 с.
8. Ківалов С. В., Біла Р. Л. Адміністративне право України: навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, перероб і доп. Одеса: Юридична література. 2020. 312 с.
9. Гусар О. А. Адміністративно-правовий статус персоналу державного управління. Адміністративне право і процес. 2013. №2. С. 116-123.
10. Золотарьова М. К. Адміністративно-правовий статус державних податкових інспекцій : монографія / за заг. ред. С. В. Петкова. Запоріжжя : КПУ, 2010. 164 с.
11. Балика Г. О. Адміністративно-правовий статус Пенсійного фонду України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2015. 221 с.
12. Терещук В. В. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» ; Тернопільський національний економічний університет. Київ ; Тернопіль, 2020. 276 с.
13. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постановва Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 878. Офіційний вісник України. 2015. № 89. Ст. 2971.
14. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 38. Ст. 385.
15. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постановва Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878. Офіційний вісник України. 2015. № 89. Ст. 2972.
16. Деякі питання Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки цивільної авіації : постановова Кабінету Міністрів України від 09 черв. 2021 р. № 594. Офіційний вісник України. 2021. № 47. Ст. 2919.
17. Ганаба С., Кондратюк О.. Аналіз факторів, що впливають на ефективність застосування сил безпеки й оборони. Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези III Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 21 листопада 2024 року). Хмельницький : НАДПСУ, 2025. С. 117-118.
18. Національна безпека України в умовах воєнного стану: загальна характеристика концепцій; міжнародний аспект; нормативне регулювання; судова практика / Укл.: Алієв Р. В., Джус О. А., Копотун І. М., Коротатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Петков В. П., Петков С. В., Скриньковський Р. М., Шамрай Б. М., Юрков А. В. Київ. ВД «Професіонал», 2024. 480 с.

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.07.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 25.08.2025

Дата публікації: 29.09.2025